

МОРСКИ РАТНИКЪ

Абонаментъ за година — 60 лв.
пол „ — 30 лв.
странство — 100 лв.

ОТДЪЛЕНЪ БРОЙ 2 ЛЕВА

За реклами, само на последния листъ,
по 2 лв. на 1 кв. см.

Урежда редакционенъ комитетъ

Всичко се адресира до БОЯНЪ СТАНЧЕВЪ,
кварталъ № 581,16 — Варна.

Свободна трибуна на морски въпроси, факти изъ морето и морска белетристика.

ПОКРОВИТЕЛЪТЪ НА БЪЛГАРСКИТЪ МОРЯЦИ
НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО ЦАРЬ БОРИСЪ III

Улеснения и пилотажната служба въ пристанищата.

Отъ голѣмо значение за едно пристанище сж улесненията, които могат да се направятъ отъ страна на пристанищнитѣ, санитарнитѣ и др. власти на корабитѣ, които го посещаватъ било редовно или случайно.

Корабитѣ трѣбва да бждатъ посрѣщани всѣкога на врѣме отъ поменатитѣ власти, които безъ особено бавене трѣбва да направятъ нужното за освобождаването имъ и даването имъ „Свободна практика“ Това посрещане обикновено става, когато кораба е още въ движение вѣнъ отъ пристанището, отъ пилота—корабОВОДАЧЪ който се качаа на него, отвежда го и го установява, споредъ случая, на котва или на определеното му мѣсто, на нея, кждето санитарната, митническа и др. власти трѣбва да сж готови да изпълнятъ своитѣ функции.

Пилота, който всѣкога е въ връзка съ пристанищната власть, съ която е свързана и санитарната, всѣкога знае отъ кжде идва кораба, отъ заразено пристанище или не и споредъ случая, съобразявайки се съ положението, спира кораба на котва, или го завързва на нея, като прави всичко необходимо да не принуждава кораба да губи времето си напръзно, или да стои въ очакване на ширекъ, особено въ лошо врѣме. Никога не трѣбва да се принуждаватъ капитанитѣ на корабитѣ да извършватъ маневри, които могат да се избегнатъ съ своевременното посрѣщане. Такива принудителни маневри, които често пжти сж много рисковани ще се избегнатъ всѣкога, ако постъпваме и ние както е прието да се постъпва въ пристанищата на всички културни морски страни.

Ние сме имали случай да присъствуваме на оная дѣла и мжчителна санитарна процедура въ нашитѣ пристанища, даже и тогава, когато кораба идва непосредствено отъ друго наше пристанище въ което вече е получилъ веднажъ „свободна практика“. Въ такива случаи ние се излагаме предъ чужденцитѣ, които познаватъ реда въ другитѣ пристанища и съ нищо не могат да си обяснятъ този консерватизъмъ, освенъ съ нашето непознаване на службата.

Най-важната роля за тия улеснения играе пилота—корабОВОДАЧЪ. Той е койго пръвъ влиза въ контактъ съ капитана на кораба, очакванъ отъ него съ нетърпение да го упжти кжде да застане и привърже кораба си. Но кой може по-добре да разбере ролята на пилота, освенъ оня, който следъ дълго пжтувание се приближава до пристанището, на което той не познава особеноститѣ и дали нѣма нѣкакви случайни спастности, като потънали кораби и др. Освенъ това пилотажа въ едно пристанище има и друго важно значение. Навременното явяване на пилота дава да се почувствува, че въ пристанището има власт, която се грижи за добрия редъ и движението на корабитѣ въ него.

Тѣй както е въведена пилотажната служба у насъ и ако за нея се събиратъ само такси, както четемъ въ брой 8 на М. Р. ще има още много да се работи, до като се приближимъ поне отъ малко до оная, която сжществува у добре уреденитѣ пристанища.

Едно по-широко прѣзучване на този важенъ въпросъ е належащъ и той чака правилното си рѣзрешение, за да се прекратятъ насмѣшкитѣ отъ страна на чужденцитѣ, които не можемъ да накараме да се примирятъ съ нашия начинъ на дѣйствие

Ние имаме представители въ много близки и далечни пристанища и нѣма да ни коштува нищо, ако се поиска отъ тѣхъ да опишатъ тия служби, какъ сж организирани, и какъ става пилотажа у тѣхъ. Съ това ще се направи една цѣнна услуга на пристанищното ни дѣло и ще се отстранятъ недоразуменията, които спъватъ правилното схващане и развитие на тая служба.

Съ малко добра воля и желание—всичко може да се направи!

Италианския параходъ „Салворе“ въ пламъци.

Парахода „Салворе“ отъ 5915 тона, пристигналъ отъ Филадельфия въ Генуезкото пристанище натоваренъ съ каменни въглища и други леснозапалителни материали, между които голѣмо количество парафинъ, бензинъ, стеаринъ и минерално масло.

Разтоварването на въглищата било привършено сутринта на 15 юний т. г., парахода щѣлъ да извърши нѣкои належащи малки поправки и следъ това да си продължи пжтуването за нѣкой средиземноморски пристанища. За кждето е билъ предначначенъ останалия товаръ.

Къмъ 9 часа сутринта, било забѣлезано, че въ първия хамбаръ на парахода гори нѣщо. На пръвъ погледъ не се е подозирало нищо сериозно и се е помислило, че огъня ще бжде потушенъ съ средствата на парахода.

Но пламъцитѣ неколкократно бърже обхващали леснозапалителнитѣ материали и хората отъ парахода се видели принудени, чрезъ тревожни сигнали, да поискатъ помощъ. Въ това време, до като хората отъ екипажа на парахода, подъ личната команда на капитана на сжщия, употребявали всички усилия за ограничаването на огъня, пристигнала най-близко наоколо тѣ се пристанищна пожарна команда, която съ голѣма енергия продължила работата за потушаване на пожара.

Не следъ много, пристига и пожарния катеръ Санъ Джорджио, който не закъснява да присъедини своитѣ мощни средства въ борбата противъ огъня.

Всичко около горящия параходъ е било въ тревога. Намрацитѣ се наблизко парахода и други кораби отвързали наскоро въжата, съ които бже завързани и още по-бързо биле отвлечени далеко отъ горящия параходъ. Било за да се даде възможностъ на катеритѣ-пожарогасители да действуватъ по свободно, било за това, да не се пренесе пожара и въ тѣхъ.

Тия мѣрки не сж биле напразни, защото въпръшки грамадното количество вода отправяна отъ помпитѣ въ хамбара на парахода, грамадни огнени езици, обвити съ гъстъ черенъ димъ започнали да излизатъ отъ него.

Смелитѣ пожарникари, които — както всѣкога — съ рискъ и учивителна енергия правели всичко възмжжно да локализируютъ пожара, но понеже не сж могли повече да слизатъ въ хамбара, огъня бързо преминава и въ втория хамбаръ на парахода, въ който освенъ другитѣ запалителни материали имало и памукъ, който напоенъ съ масло и разтопенъ парафинъ, почналъ да гори съ ужасна бързина. Следъ двучасова продължителна борба съ огъня, въ която всички средства, съ които се е разполагалъ, биле въ действие се е дошло до убеждението, че положението намѣсто да се подобрява, продължавало да се влошава.

Повикватъ ремуркйори, които бързо завързватъ парахода и го отвеждатъ извънъ пристанището, ненапусканъ нито за секунда отъ катеритъ, пожарогасители, които продължавали да наводняватъ хамбаритъ му съ своитъ помпи.

Следъ като огъня унищожилъ преднитъ му надстройки пламъцитъ намалели значително, но това не значело още, че положението се е подобрило. Огънятъ продължавалъ своето разрушително действие въ вътрешността на парахода, който малко по-малко започналъ да се наклонява на една страна вследствие голъмото количество вода излѣна въ хамбаритъ му. Къмъ 2 часа следъ пладне, наклонението на парахода е било толкова голъмо, че единия му бортъ е билъ на рѣвно съ морето.

Следъ още два часа непрекъсната борба съ стихията, виждайки невъзможността за ограничаване на пожара и за избягване евентуално, по-големии загуби, парахода бива на ново ремуркиранъ и отведенъ на плитко къмъ брега.

Тази упорита борба съ огъня е продължила презъ цѣлата нощ и чакъ на 16-й сутринята едва пожара е билъ потушенъ.

Парахода ще бжде скоро изваденъ на джъ за ремонтване.

Загубитъ сж грамадни.

В Ч.

Паоло Мантегацца.

Морето.

Единъ день, когато духаше северо-западния вѣтъръ, нареченъ *мистралъ*, чичо Бачича покани Хенриха да се праздодатъ съ лодка изъ залива.

„Ела да видишъ, внуче, какъ дѣдо ти, въпреки седемдесетъхъ си лазарника, може още да управлява лодката си въ такъвъ вѣтъръ, като днескашния. Да свикнешъ и да не се плашишъ, ако нѣкоя посиличка вълна те поизмокри и буртика на лодката почне да се плъзка наравно съ нея.“

Действително *мистрала* бѣше доста силенъ, но стария капитанъ, съ едната си ржка на кормилото и другата на шкота, управляваше лодката така, че тя отиваше почти срещу вѣтъра, изказвайки своето задоволство и възхищение, когато съ бързо движение на кормилото и платното сполучаваше да направи вѣта и промѣняше посоката й.

„Трѣбва да знаешъ, Хенрихъ, че когато съмъ на море при такъвъ вѣтъръ, който ме милава, развѣва косата ми и свири въ ушитъ ми, азъ се осещамъ подмладенъ и ми се иска да запѣя нѣкоя отъ ония пѣсни, които съмъ пѣлъ на младина. Ахъ! Ако всички обичаха морето като менъ. както азъ го обичамъ — ние бихме станали великъ народъ! Вижъ англичанитъ, тѣ държатъ първенството на море, защото обичатъ до обожаване своятъ океанъ. Ако се раждатъ бедни — ставатъ моряци и трѣватъ да търсятъ щастието си. Ако пъкъ сж се родили богати — разхождатъ се съ своитъ яхти и пращатъ грамаднитъ си параходи за търговия по цѣлия свѣтъ.“

Азъ не съмъ поетъ и не мога да изкажа възхищението си, когато гледамъ това безкрайно лазурно поле, отъ палубата на нѣкой корабъ, и всѣкога съмъ го намиралъ тъй хубаво, както и тогава когато бѣхъ на двадесетъ години. Ще ти кажа нѣщо повече: то за мене днеска, когато съмъ старъ вече, е много по-хубаво и превликателно, защото ми се струва, че не съмъ му се нагледалъ доста-

въ него все по-нови и по-привлекателни хубости и очарования!“

„Азъ мога по цѣли часове да стоя и да съзерцавамъ тази синя и безкрайна водна повърхностъ, която ми напомня толкова нѣща! . . . Тѣ не сж весели, но сж отъ голъмо значение. Така напримѣръ, ако съмъ бивалъ сърдитъ на хората; ако съмъ ги намиралъ дребнави, подли и неблагодарни — гледайки морето тъй чисто и величествено — тѣхнитъ дребнавости ми сж се стрували смѣшни и моята ненавистъ къмъ тѣхъ, се е преобръщала въ снисхождение. Ако живота ми се е струвалъ много беденъ въ сравнение съ желанията и стремленията ми — всичко това, се е разпилявало, като мжгла предъ слънчевитъ лъчи, само отъ гледката на този необятенъ хоризонтъ. Ако хорската несправдливостъ ме е раздразнила; ако съмъ билъ ядосанъ отъ оновъ, което хората правятъ само за себе си — единъ само погледъ къмъ морето е бивалъ достатъченъ, за да ме накара да дишамъ свободно. Поне тука нѣма нищо, което да ми попречи да дишамъ спокойно! Морето е за всички. . . . За всички ония, които иматъ смелостъ да се спуснатъ въ него отъ единия чакъ до другия му край!“

„Знай още, че нашето бждеще е на морето! . Не знай какво ще направишъ ти, когато дойде време да си избирешъ професия, затова запомни добръ, че на суша или на море; съ перъ или съ слово, ти трѣбва да работишъ така, че нашия търговски флотъ да може да се издигне и заеме заслуженото си мѣсто.“

„Говоря ти за търговския ни флотъ, защото повече отъ половинъ вѣкъ съмъ живѣлъ съ него и — още за това, че той е останалъ забравенъ отъ нашитъ държавници!“

Докато чичо Бачича, опияненъ, пѣше хвалебенъ химнъ на морето, вѣтъра почти наведнажъ утихна и лодката спрѣ на пристана.

Стария капитанъ сочеше съ ржка на Хенриха: крепоститъ, вилитъ и разпрѣснатитъ въ политъ на планината селца.

Превелъ Йоле

Южния полкось

Морето

Обикнахъ го безъ да го познавамъ, съ всичката си младежка жаръ. Обикнахъ го, и впоследъ много години, почнахъ да му служа. Съзерцавахъ го, сърдехъ се на неговитъ капризи и се възхищавахъ отъ неговитъ красоти.

Прѣбродихъ на дължъ и на ширъ: Черното Азовъ кото. Мряморното, Бѣлото, Ионическото, Адриатическото, Средиземното и др. морета: частъ отъ океана и Суезки каналъ.

Не ме уплаши, то нито съ буритъ, нито съ вълнитъ си. Орахъ, съ пълното съзнание на безащитенъ, български морякъ, морскитъ полета и съ гордостъ разнасяхъ Българското знаме далечъ отъ България.

Но годинитъ минаха. Мъглата влагата и разкитъ климатически промѣни оказаха своето.

Питамъ се, следъ като му служихъ повече отъ 20 години, какво ми даде то?

— Неизцѣримъ ревматизмъ и мизерни старини!

Две мобилирания стои на улица Шопска № 18.

до морската градина, при тихо семейство, даватъ

ХРОНИКА.

Двао „Вѣтроходъ“ на сдруженитѣ вѣтроходи и мотороходи въ гр. Варна, започна да функционира отъ 25 юний т. година. Предупреждаватъ се всички които иматъ нужда отъ превозъ на различни стоки по крайбрежието, че наемането на кораби става отъ управлението на дружеството, което се помещава на ул. Софийска въ зданието на банка „Течество“, втория етажъ.

Воденъ спортъ. Младитѣ германци: Августъ Шунтеръ, Вилхелмъ Ганцеръ и Хансъ Пройсъ отъ Шарлотенбургъ, сж предприели едно смѣло пътешествие отъ Ульмъ по р. Дунавъ до Русе и отъ Варна по морето до Цариградъ, съ двѣ свършено малки спортни лодки, система „Русалка“. Сж шитѣ сж изминали разстоянието отъ Ульмъ до Русе за 45 дни безъ приключения. Отъ Русе до Варна сж пътували по желѣзницата съ сѣти въ форма на лекъ багажъ лодки. На 16 юний т. година вечерта смѣлитѣ германци сглобиха лодкитѣ си, развѣха на тѣхъ германски флагчета и потеглиха по крайбрежието за Цариградъ. Лодкитѣ имъ нѣсѣтъ имена „Швабенъ“ и „Бранденбургъ“ и иматъ 3.5 м. дължина и 90 с. м. ширина.

На 23 т. м. въ морето се е разразилъ силенъ циклонъ. Падналъ е силенъ градъ едъръ като орѣхи. Морето бѣше силно развълнувано отъ силния Сеего-Източенъ и въ послѣствие Юго-източенъ вѣтеръ, вследствие на което въ пристанището се почувствува необикновено приливъ, който надмина обикновения съ 80 с. м. Това явление у насъ е много рѣдко и затова прави силно впечатление на ония, които не сж свикнали съ него.

Английския капитански и пом. напичтански фондъ при тѣ овския флотъ отъ основаването си презъ 1919 година до сега е раздалъ 43,000 лири английски на 1877 души безработни капитани, помощници и механици.

Гръцкото правителство възнамѣрява да сключи договоръ съ една компания за изваждане на потънали въ Ионическо морѣ параходъ, за срокъ отъ 15 години.

Сжзетското правителство е влѣзло въ преговори съ Германия за постройка на търговски параходи.

За 1926 година сж предвидени 18 800 000 златни рубли за нови параходи.

W. G. Armstrong Whitworth Co. Ltd. е спуснала на вода моторния параходъ „Beldarel“ отъ 10400 тона вѣстимостъ, който е пригоденъ специално за превозъ на локомотиви. Принадлежи на арматора М. Christen Slith отъ Осло.

Бразилския параходъ „Paes de Carvalho“ съ пълентъ товаръ, между който имало и запалителни материали, е билъ свършено унищоженъ отъ избухналъ на него пожаръ. Парахода е потъналъ; 80 души пътници, капитана и двама механици сж станали жертва на катастрофата.

На италианския параходъ „Джаномо Фелтринелли“ находящъ се въ Генуезкото пристанище, избухналъ пожаръ, по неизвѣстни причини. Благодарение на пожарния катаръ „Савъ Джорджо“ и портовата пожарна команда, пожара е билъ потушенъ съ малки загуби.

Английския параходъ „Cairnhill“ натоваренъ съ зърнени храни и италианския — „Fiunapa“,

находящи се на котва въ Цариградското пристанище, вследствие много силното течение, сж се сблъскали помежду си. Първия не е претърпѣлъ никакви повреди и заминалъ за мѣстоназначението си, а втория — слабо повреденъ — останалъ за инспекторски прегледъ.

Испанския параходъ „Eugenio Dutrus“ натоваренъ съ 4000 тона каменни вжглища се е натъкналъ на подводни скали, двѣ мили северно отъ Тарафа.

Подписанъ е договоръ за спасяването му, на база „No cure — no pay“ съ 33% отъ общата му стойностъ.

На данския параходъ „Midelhavet“ избухналъ пожаръ въ едно отъ помѣщенията на екипажа.

Пожара е билъ потушенъ. Единъ морякъ изгорѣлъ.

Парахода „Туркоманъ“ отъ 8180 тона вѣстимостъ, построенъ въ Белфастъ презъ 1892 година съ специална визита № 1 презъ 1922 год. е билъ продаденъ на италиански арматори за 11,000 англ. лири.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

за курортиститѣ въ гр. Варна.

Въ курортния кварталъ до Търговската Академия, срещу морската градина, дава се подъ наемъ за сезона

мобилкронъ етажъ отъ 2 стой, салонъ съ пиано, тропезория и кухня.

Справка чрезъ редакцията на Морски Ратникъ

Курорта въ градъ Варна е откритъ!

Бирерия — ресторанта

ГРОЗДЪ

до входа на морската градина, е откритъ на ново отъ стария съдържател и основател отъ преди 30 години

ДИКРАНЪ ТЮФЕКЧИЯНЪ

Свири отличенъ оркестръ подъ умѣлото диригентство на извѣстния въ цѣла България диригентъ Атанасъ Сотировъ, познатъ подъ името „ЗЛАТНОТО ЦИГАНЦЕ“.

Грандъ ресторантъ „Гроздъ“ сервира, при уютна обстановка, най-доброкачественна храна и отлични напитки, при конкурентни цѣни, съ акуратна и честна прислуга и примѣрна чистота.

Искате ли да изплатите истинско удоволствие и прекарате приятни часове на чистия морски въздухъ бѣгайте въ Варна при БИ ДИКРАНЪ, за да се подмладите и продължите живота си.

Точи се отлежало **Царско Шуминско пиво**

Мобилкронъ етажъ отъ 2 стой, салонче и кухня съ тропезория.

въ курортния кварталъ срещу морската градина, дава се подъ наемъ за сезона.

Чистота образцова, цѣна износна.

Справка въ ресторантъ „Бувардъ“, на Мусалата.

Печатница „Взаимностъ“ на Ив. Проиковъ—Варна
Пор. № 4-9, Белградъ, 1926 год.